

Nr 40.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag; given Stockholms slott den 26 januari 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF ADOLF.

John Lingman.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Tillförordnade chefen för finansdepartementet, statsrådet Lingman, anmäler frågor om fortsatt disposition av vissa äldre anslag samt anför därvid följande.

1:o).

För humanitär hjälpverksamhet i av kriget berörda länder har riksdagen t. o. m. budgetåret 1945/46 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete å sammanlagt 129 miljoner kronor, varav 20 miljoner kronor å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44, 70 miljoner kronor å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45 samt 39 miljoner kronor å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 (prop. nr 275/1944, 139/1945 och 215/1946; r. skr. nr 427/1944, 431/1945 och 294/1946).

Med stöd av riksdagens beslut (r. skr. nr 137/1950) har Kungl. Maj:t den 26 maj 1950 medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å anslaget finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

I skrivelse den 10 juli 1950 har *Svenska kommittén för internationell hjälpverksamhet* — med förmälan att de svenska hjälpinsatserna i huvudsak torde få anses avslutade — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte från förevarande anslag anvisa 40 000 kronor för utarbetande av en översikt över Sveriges insatser för internationellt hjälparbete under och efter andra världskriget. Till stöd härför har kommittén bl. a. anfört, att en sådan redogörelse skulle motsvara önskemål som framförts av utrikesdepartementets pressbyrå och svenska beskickningar utomlands, av Svenska institutet och Svenska Unescokommittén samt av andra organisationer och enskilda, som deltaga i arbetet för upplysning om Sverige i utlandet. Motsvarande synpunkter hade enligt kommittén även åberopats av de svenska riksorganisationer, som uppehållit kontakt med och aktivt deltagit i hjälparbetet. Vidare hade från institutioner och organisationer med huvudsaklig verksamhet inom landet understrukits vikten av att även i Sverige spriddes kännedom om de betydande insatser, som av staten och frivilliga utförts i detta sammanhang. Kommittén föreslår preliminärt, att arbetet tryckes i en upplaga på svenska språket om 7 000 exemplar och en upplaga på engelska språket om 5 000 exemplar. Totalkostnaderna beräknas till 65 000 kronor, varav 25 000 kronor tillskjutes av Svenska Europahjälpen. Behovet av statsmedel skulle sålunda uppgå till 40 000 kronor.

Departementschefen. I anledning av vad kommittén anfört förordar jag att en översikt över de svenska insatserna för det internationella hjälparbetet utgives. Mot kommitténs beräkningar av medelsbehovet härför har jag ingen erinran. Därest riksdagen icke har någon erinran häremot, torde kostnaderna böra bestridas från förevarande anslag. Med beaktande härav och att avvecklingen av vissa tidigare beslutade hjälpåtgärder icke i sin helhet kan komma att medhinnas under innevarande budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till internationellt återuppyggnadsarbete må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

2:o).

Till Reglering av vissa exportkreditgarantiåtaganden har riksdagen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för kreditgivning till utlandet anvisat ett investeringsanslag av 57 000 000 kronor för överföring å fonden av det belopp, vartill statens garantiåtaganden för finska statens skattkamarväxlar uppginge.

Genom beslut den 20 december 1946 har Kungl. Maj:t hemställt till fullmäktige i riksgäldskontoret att disponera ifrågavarande anslag för utbetalning till exportkreditnämnden efter rekvisition i mån av behov och samtidigt förklarar, att det skulle ankomma på exportkreditnämnden att vid bevakningen av på ifrågavarande skattkamarväxlar grundade rättigheter företräda svenska staten.

Med stöd av riksdagens beslut (r. skr. nr 137/1950) har Kungl. Maj:t den 26 maj 1950 medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å anslaget finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

I skrivelse den 13 januari 1951 har *exportkreditnämnden* hemställt om bemyndigande för nämnden att även under budgetåret 1951/52 få utnyttja anslaget och därvid anfört i huvudsak följande.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande har exportkreditnämnden med utnyttjande av ur anslaget disponerade medel reglerat statens garantiåtaganden för finska skattkamarväxlar i en sådan omfattning, att den 1 januari 1951 cirka 1,5 miljoner kronor återstå att inlösa. Huvudparten av de garantier, för vilkas reglering sistnämnda belopp är avsett, förfalla emellertid icke till betalning förrän efter den 30 juni 1951, varför utbetalning av beloppet icke kan förutses äga rum under innevarande budgetår. Det synes därför nödvändigt, att exportkreditnämnden även under det kommande budgetåret beredes möjlighet att hos riksgäldskontoret disponera erforderliga anslagsmedel för reglering av återstående ej infriade garantier för finska skattkamarväxlar.

Departementschefen. Med hänsyn till vad som anförts i exportkreditnämndens framställning vill jag förorda, att omförmälda anslag må disponeras under ytterligare ett budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisade investeringsanslaget till Reglering av vissa exportkreditgarantiåtaganden må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

3:o).

För genomförande av folkbokföringsreformen har riksdagen bl. a. å driftbudgeten för budgetåret 1946/47 under sjunde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag å 770 000 kronor till *Folkbokföringen: Anläggningskostnader* (prop. nr 266/1946; r. skr. nr 420/1946).

Med stöd av riksdagens beslut (r. skr. nr 137/1950) har Kungl. Maj:t den 26 maj 1950 medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å förenämnda anslag finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

I skrivelse den 28 augusti 1950 har *statistiska centralbyrån* hemställt att vid utgången av löpande budgetår förefintlig behållning å ifrågavarande anslag måtte få disponeras jämväl under budgetåret 1951/52. Centralbyrån framhåller bl. a., att behållningen å anslaget huvudsakligen utgöres av medel

för vissa uppläggningsarbeten, vilka med hänsyn till pågående översyn av folkbokföringen icke torde kunna utföras under innevarande budgetår. Behållningen å anslaget uppgick vid utgången av budgetåret 1949/50 till 427 618 kronor.

Departementschefen. Av skäl centralbyrån anfört förordar jag, att anslaget får disponeras även under nästa budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Folkbokföringen: Anläggningskostnader må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

4:o).

Till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete har riksdagen t. o. m. budgetåret 1946/47 under fonden för kreditgivning till utlandet anvisat investeringsanslag å sammanlagt 1 230 miljoner kronor, varav vid utgången av budgetåret 1949/50 ett belopp av 10 miljoner kronor kvarstod outnyttjat, sedan ett belopp av ca 284 miljoner kronor som besparing reglerats över titeln lånemedel.

Med stöd av riksdagens beslut (r. skr. nr 137/1950) har Kungl. Maj:t den 26 maj 1950 medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å förenämnda anslag finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

I propositionen nr 102 till 1950 års riksdag, som låg till grund för nyssnämnda beslut, anfördes att ett belopp av 10 miljoner kronor erfordrades för utbetalningar på vissa från svensk sida lämnade krediter. Sådana utbetalningar från förenämnda anslag, vilket hittills under innevarande budgetår icke utnyttjats, kunna enligt uppgift från riksbanken jämväl bli aktuella under nästkommande budgetår. Vidare skulle enligt riksbanken behov av ytterligare medel eventuellt kunna uppkomma, nämligen därest förluster uppstode i samband med enligt betalningsavtal medgivna övertrasseringar och kursgarantier, varför riksbanken erhållit statsgaranti. I sådant fall synes dock anslagsfrågan i särskild ordning böra underställas riksdagen.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade investeringsanslaget till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

5:o).

Såsom ett led i de svenska bidragen till återuppbyggnaden i de krigshärjade länderna har riksdagen — med godkännande av en mellan Sverige å ena sidan samt Amerikas Förenade Stater, Frankrike, Sorbritannien och Norra Irland å

andra sidan verkställd skriftväxling rörande de tyska tillgångarna i Sverige m. m. — å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 under sjunde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag å 75 miljoner kronor till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete i enlighet med Washingtonöverenskommelsen (prop. 369/1946; r. skr. nr 561/1946).

Med stöd av riksdagens beslut (r. skr. nr 137/1950) har Kungl. Maj:t den 26 maj 1950 medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å anslaget finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

Av anslaget har hittills disponerats sammanlagt 53 miljoner kronor, vilket belopp använts för avskrivningar av vissa krediter samt för utjämning av vissa fordringar å löpande avtalskonton i samband med ikraftträdandet av den europeiska betalningsunionen. Rörande dispositionen av resterande 22 miljoner kronor ha definitiva överenskommelser ännu icke träffats med vederbörande länder. På grund härav torde anslaget böra disponeras även under nästa budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva att det å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete i enlighet med Washingtonöverenskommelsen må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

6:o).

Enligt den mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union träffade kreditöverenskommelsen av den 7 oktober 1946 skall Sverige lämna en kredit å 1 000 miljoner kronor, vilken enligt avtalsbestämmelserna beräknades komma att utnyttjas med i genomsnitt ett belopp av 200 miljoner kronor för varje år. I anslutning härtill har riksdagen för budgetåret 1947/48 å riksstaten under fonden för kreditgivning till utlandet anvisat ett investeringsanslag till Kreditgivning till Sovjetunionen å 200 miljoner kronor.

Genom beslut den 20 oktober 1950 har Kungl. Maj:t medgivit att vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintlig behållning å förenämnda anslag finge disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

Av anslaget har hittills disponerats sammanlagt omkring 70 miljoner kronor, vilket belopp använts för vissa i avtalet förutsatta leveranser. Det torde emellertid böra erinras om att för ifrågavarande kreditgivning anlitas medel jämväl från det för budgetåret 1946/47 under fonden för kreditgivning till utlandet anvisade anslaget till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete. Med hänsyn till det med Sovjetunionen ingångna kreditavtalets konstruktion synes behov av medel för ifrågavarande kreditgivning kunna uppkomma jämväl för budgetåret 1951/52. På grund härav torde investeringsanslaget till Kreditgivning till Sovjetunionen få disponeras även under nästa budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget till Kreditgivning till Sovjetunionen må för budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Vad föredraganden sålunda under punkterna 1:o) — 6:o) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hans Wenker.